

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-617/06
Дана, 20.11.2006. године

На основу члана 113. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 20.11.2006. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Филозофског факултета о избору **мр СЛОБОДАНКЕ ПРТИЈА** у звање вишег асистента на предмету Латински језик на Одсјеку за историју, на период од пет година.

Образложење

Филозофски факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору мр Слободанке Пртија у сарадничко звање – виши асистент.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 20.11.2006. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о универзитету и Статута Универзитета.

Сагласно члану 76, 102. и 103. Закона о универзитету, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији

ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА

Проф. др Станко Станић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Број: 1330/2006.
Дана, 17.7. 2006. године

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

ПРИМАЉЕНО: 10.10.2006.	
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ
05	617

На основу члана 84. Закона о универзитету («Службени гласник Републике Српске», број 12/93) и члана 144. Статута филозофског факултета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета на сједници која је одржана 13.07.2006. године, донијело

ОДЛУКУ
о усвајању Извјештаја Комисије за избор у звање сарадника

I

Mr Слободанка Пртија, магистар класичних наука, бира се у звање вишег асистента за предмет ЛАТИНСКИ ЈЕЗИК на Одсјеку за историју.

II

Комисија у саставу:

1. др Војислав Јелић, редовни професор Филозофског факултета у Београду, председник
2. др Ненад Ристовић, доцент Филозофског факултета у Београду, члан
3. др Раде Михаљчић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

III

Ова Одлука се доставља Универзитету у Бањој Луци ради давања сагласности.

IV

Одлука ступа на снагу кад на исту да сагласност Универзитет у Бањој Луци.

Достављено:

1. Универзитету
2. Архиви

ПРЕДСЈЕДНИК

Наставно-научног вијећа

Проф. др Драго Бранковић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

На седници Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Бањој Луци одржаној 13. 04. 2006. именовани смо у Комисију за припремање извјештаја и приједлога кандидата за избор у звање вишег асистента за предмет ЛАТИНСКИ ЈЕЗИК на Одсеку за историју. Конкурс је расписан у Службеном Гласнику Републике Српске, број 19, дана 04. 03. 2006. у Бањој Луци. На конкурс се пријавио један кандидат – мр Слободанка Пртија. Комисија је прегледала приложена документа кандидата и има част да Наставно-научном вијећу Филозофског факултета у Бањој Луци поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци

Слободанка Пртија је рођена 02. 08. 1973. у Санском Мосту где је завршила основну и средњу школу. Школске 1992/93. године уписала је студије на Филозофском факултету у Београду, Одељење за класичне науке. На истом Одељењу дипломирала је јуна 2000. године радом о Сенеки и Плутарху.

Школске 2001/02. године уписала је постдипломске студије на Одељењу за класичне науке Филозофског факултета у Београду. Испите је положила просечном оценом 9,40. Јуна 2005. одбранила је магистарску тезу под називом *Писма Сенеке Филозофа и Плинија Млађег* и тиме стекла звање магистра класичне филологије. Одељењу за класичне науке поднела је образложење и предлог за израду докторске тезе са темом из области римске књижевности.

Од марта 2001. године запослена је на Филозофском факултету у Бањој Луци као асистент за предмет Латински језик на Одсеку за историју и историју и латински језик. Предавања и вежбе из предмета Латински језик држи студентима на Одсеку за историју и на Одсеку за италијански језик и књижевност.

2. Научни и стручни рад

У овоме делу извештаја осврнућемо се нешто опширније на кандидатов магистарски рад, а потом и на њене друге научне радове и учешћа на научним скуповима.

Магистарски рад обухвата 162 странице, а подељен је на следећа поглавља: *Увод* (стр. 1-17), *I поглавље* (стр. 18-77), *II поглавље* (стр. 78-150), *Закључак* (стр. 151-156), *Summary* (стр. 157-158), *Библиографија* (стр. 159-162).

У уводном делу кандидат расправља општа питања која се тичу историјата античке епистографије. У краћим поглављима говори о настанку писма, његовим дефиницијама, типовима и стилу у писмима као и писмовним обрасцима. Од античких епистографа који су се бавили теоријом писма посебно истиче Деметрија из Фалерона, Флавија Филострата, а на римској страни Јулија Виктора. Деметрије из Фалерона дефинише писмо као преполовљени дијалог. Писмо се

дефинише и као разговор одсутних – *sermo absentium*. Разлика између “стварног” и “литерарног” писма указује да се ово друго развило под снажним утицајем античке реторике. У завршном делу уводног поглавља кандидат говори о писмовним обрасцима, тј. о формулама којима писмо започиње и како се уобичајено завршава.

Прво поглавље (стр. 18-77) кандидат посвећује анализи Сенекиних *Моралних писама Луцилију*. На првом месту, што је и разумљиво, говори о основним обележјима Сенекине стоичке филозофије која је била окренута етичким питањима. Управо на таквим филозофским ставовима Сенека ће изаткати основну потку за своја писма и поруке које у њима шаље. Ако и није спорно да је Луцилије био Сенекин пријатељ, у научној литератури постојала су различита мишљења о томе да ли су писма заиста била заснована на стварној преписци Сенеке и Луцилија или су можда нека била фиктивна. Кандидат се ипак опредељује за став да је ова збирка писама у основи заснована на писмима стварног садржаја. Личност Луцилијева није насумице изабрана. Он је био прокуратор на Сицилији, образован човек који се бави поезијом и филозофијом. Отуда је Сенека за њега могао рећи: *dignus es philosophia, illa digna te est*. Можда је Луцилије, како претпоставља Улрих Кнохе, схваћен као оличење човека културног и морално захтевног који уз то има и нарочите склоности ка филозофији. Писма Луцилију од самог почетка су састављана као литерарна писма намењена за објављивање. Иако Сенека своја писма започиње неким описом, причом о неком догађају, критичким освртом о беседништву, литерарним саветом или замеркама и размишљањима о неким стилским питањима, он их по правилу завршава неким моралном поуком. Познато је Сенекино писмо у коме описује долазак на имање које по свему указује да су многе прохујале године оставиле на њему неизбрисив траг пропадања и трошности. Зато је Сенека могао започети своје писмо готово пословичним обртом – *куд год се окренем, свуда видим доказе своје старости*. Ово је повод римском филозофу да изнесе своја размишљања о старости и краткоћи живота. Од овога правила постоје само ретки изузеци. Тако Сенека једно писмо посвећује књижевном суду о некој Луцилијевој књизи коју је прочитао. Ово је пример за кратко и по садржају занимљиво писмо у целини посвећено једној, и то књижевној теми.

У одељку под насловом *Сенекин однос према елементима епистоларне традиције* кандидат настоји да покаже Сенекину доследност у поштовању принципа да писмо увек захтева озбиљне теме. Стога је разумљиво што Сенека критикује Цицеронов став и препоруку да Атик *пише што год му падне на памет, па макар не имао шта да пише*. Стога је он могао да испише и овакве редове поредећи своју са Цицероновом епистоларном праксом: *Никада ми не може недостајати материјал за писање, па макар оставио по страни све оно чега су Цицеронова писма пуна, на пример ко је кандидат, ко се бори сопственим снагама, а ко туђим, ко се кандидује за конзула ослањајући се на Цезара, ко на Помпеја*.

Сенекина *Морална писма Луцилију* занимљива су за испитивања и са становишта стилистичког. Анализом Сенекиних писама кандидат показује да се у њима могу наћи веома занимљиви текстуални одсеци на којима се огледају реторске фигуре као што су: метафора, поређење, антитеза, хипербола, анафора, епифора. У којој мери стилиста Сенека очарава своје читаоце показаће, верујемо, само један илустративни пример:

Ми смо опловили обале нашег живота, мој драги Луцилије, и као што, према речима нашег песника Вергилија, "и земље и градови беже поред нас", када пловимо морем, тако су и нашим очима, док смо једрили у дивљем току живота, најпре измакле године дечаства, затим године младости, а после тога све што се налази између младих година и старости...

Ово је пример преплитања алегорије, метафоре и поређења у коме се уметнути Вергилијев стих "и земље и градови беже поред нас" јавља као персонификација. Не треба заборавити да се управо оваквим зналачким сплетом фигура, према Квинтилијану, постиже најјачи украсни ефекат.

Као важну одлику Сенекиног стила кандидат спомиње и једно важно стилско средство карактеристично за киничко-стоичку дијатрибу, а то је *incerta persona et iactus sine persona sermo*. Анонимни сабеседник је омиљена појава коју римски ретор у своје фиктивне разговоре уводи изразима *inquit, inquis, dicat aliquis*.

Друго поглавље (стр. 78-150) кандидат посвећује расправи о Плинију Млађем и његовим *Писмима*. Плинијева писма могу се поделити у две скупине: преписку са пријатељима и блиским људима, углавном представницима римске аристократије (247 писама) и званичну кореспонденцију коју је водио са царом Трајаном. Ову другу скупину писама кандидат не узима у обзир јер су састављана по шаблону као званична преписка. Плиније се окренуо темама из свакодневног живота јер је интересовање за догађаје из друштвеног и политичког живота код грађана утихнуло. Он је аутор који је сам правио избор својих стилски најуспешнијих писама за објављивање. Кандидат расправља и питање редоследа издавања писама и закључује да је Плиније накнадно сакупио своја писма која је слао пријатељима, прерадио их у знатној мери и потом објавио. Није искључена ни могућност да је нека писма накнадно писао како би их укључио у своју збирку. Да би избегао монотонију он је писма у зборнику распоређивао не по типу већ по различитости у тематском погледу. Тако он три *писма екфрасе* распоређује у три тријаде које чине зборник писама. Реч је о писмима у којима Плиније описује своја три сеоска имања. Можемо слободно рећи да су таква писма-екфрасе плод његовог мајсторства којим он постиже неуобичајене стилске ефекте. Међу тематски занимљива писма спадају и она у којима Плиније разматра нека књижевна питања или упућује пријатеље да се препусте чарима природе и уживају у њеним лепотама.

И Плиније у својим писмима оставља трага о оним школским знањима из епистографије која је стекао у реторској школи. Он препоручује да језички израз у писмима буде сажет и једноставан, а овако хвали пријатеља Воконија Романа и његову вештину писања: *А писма, заиста, пише тако да би поверовао да саме Музе говоре латинским језиком*. Има код Плинија заиста изванредних примера писама која су у целини заснована на бризи и осликавају стање раздвојености међу пријатељима. Понекад се у писму толико занесе да стичемо утисак како он стварно разговара са пријатељима: *Осећање пријатности док разговарам с тобом одвело ме је сувише далеко*.

У Закључку рада кандидат упоређује двојицу епистографа Сенеку Филозофа и Плинија Млађег. Премда су писали у истоме жанровском оквиру они су састављали писма различита како по садржају тако и по форми. Сенекина писма су пре свега филозофски обојена, учена писма која читаоца подучавају, а у мањој мери забављају. С друге стране Плинијева писма, могли бисмо најједноставније

рећи, сведоче о свакодневном животу и догађајима у којима учествују обични људи његовог времена. Ово би био непотпун суд и погрешна слика о Плинију ако не бисмо указали и на чињеницу колика је била његова брига око објављивања писама и њиховог за ту сврху стилског дотеривања. Само тако можемо разумети у којој мери је свакодневица античког човека заоденута у литерарну форму драгоценост сведочанство предато на увид будућим нараштајима.

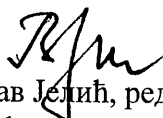
Мр Слободанка Пртија учествовала је на Међународном научном скупу у Бањој Луци новембра 2004. године са рефератом *Античка епистографска традиција*. Саопштење је под истим насловом објављено у Зборнику радова са научног скупа Традиција и савременост, Филозофски факултет у Бањој Луци, књига 5, том I, Бања Лука, 2004, 303-314.

Предала је за штампу у Зборнику Матице српске за књижевност и језик рад под насловом *Примјер екфрасе у форми писма (Плиније V, 6)*.

3. Педагошки рад кандидата Закључак и предлог

Мр Слободанка Пртија је до сада, упркос многим потешкоћама, извршавала успешно све своје научне и наставне обавезе. Њен магистарски рад као и два мања научна прилога у потпуности доприносе таквој оцени. Своја истраживачка прегнућа вешто укључује у наставни процес у коме студенти активно учествују. Отуда можемо слободно рећи да она у настави као и у другим облицима рада са студентима показује педагошку спремност и стручност, а савесна је, одговорна и предусретљива у сарадњи како са студентима тако и са колегама. Уверени смо да је својим досадашњим радом показала запажене резултате у научном и стручном погледу па са задовољством препоручујемо Наставно-научном вијећу Филозофског факултета у Бањој Луци да мр Слободанку Пртију изабере у звање вишег асистента за предмет Латински језик на Одсеку за историју.

КОМИСИЈА:

Др Војислав Јејић, редовни професор
Филозофског факултета у Београду, председник

Др Ненад Ристовић, доцент
Филозофског факултета у Београду, члан

Др Раде Михаљчић, редовни професор
Филозофског факултета у Бањој Луци, члан